

تفاوت‌های قومی در ارزش و ترجیح فرزند زنان در شهر ماکو

رسول صادقی^۱، نورالدین فراش^{۲*}

تاریخ دریافت ۱۳۹۷/۱۰/۰۸ تاریخ پذیرش ۱۳۹۷/۱۲/۲۲

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: قومیت یکی از بستریهای مهم اجتماعی و فرهنگی رفتارهای باروری و فرزندآوری است. هدف از این مقاله، بررسی تفاوت‌های قومی زنان کرد و ترک در ترجیح جنسی و ارزش‌گذاری فرزندان در شهر ماکو است.

مواد و روش: روش مطالعه، پیمایشی و داده‌ها با استفاده از ابزار پرسشنامه و در حجم نمونه ۳۸۴ نفر از زنان متأهل ۴۹-۱۵ ساله کرد و ترک در شهر ماکو با استفاده از روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای گردآوری گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد ارزش داشتن فرزند زیاد (سه فرزند و بیشتر) در بین کردها بیشتر از ترک‌ها می‌باشد. در بین زنان هر دو گروه قومی هنوز ترجیح جنسی فرزند پسر وجود دارد اما این ترجیح در بین زنان کرد بیشتر از زنان ترک می‌باشد. نتایج تحلیل چندمتغیره، تأثیر مستقل قومیت بر میزان ترجیح جنسی و ارزش‌گذاری فرزندان را نشان داد. از این رو، با وجود کنترل اثر متغیرهای جمعیتی، قومیت همچنان تأثیر معنی‌داری بر ترجیح جنسی و ارزش‌گذاری فرزندان دارد. **بحث و نتیجه‌گیری:** رفتارهای باروری زنان از زمینه‌های اقتصادی - اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی جامعه تأثیر می‌پذیرد. در این میان، قومیت به‌عنوان سازه‌ای اجتماعی و فرهنگی، نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری رفتارهای فرزندآوری دارد.

کلیدواژه‌ها: قومیت، سن ازدواج، ترجیح جنسی، ارزش فرزند، زنان

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره هفدهم، شماره دوم، پی‌درپی ۱۱۵، اردیبهشت ۱۳۹۸، ص ۱۴۰-۱۳۱

آدرس مکاتبه: تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی، گروه جمعیت‌شناسی، تلفن: ۰۹۱۰۹۳۹۶۴۳۴

Email: n_farrash@yahoo.com

مقدمه

زادوولد یکی از رویدادهای طبیعی و از مهم‌ترین مقوله‌های علم جمعیت است. رفتار باروری می‌تواند بر اساس محرک‌ها، فرآیند تصمیم‌گیری و نگرش‌های مرتبط به‌عنوان رفتاری اجتماعی که در یک محیط اجتماعی حادث می‌شود در نظر گرفته شود. جامعه چند فرهنگی و چند قومیتی به‌احتمال زیاد انواع متفاوت رفتار باروری را در خود نشان می‌دهد (۱) که تنها در به دنیا آوردن فرزند خلاصه نمی‌شود بلکه تمامی جنبه‌های فرزندزایی نظیر ترجیح جنسی فرزند و نگرش به محرک‌ها برای تنظیم باروری را نیز در بر می‌گیرد (۲). در سال‌های اخیر جامعه ایران تحولات چشمگیری را در ویژگی‌های اجتماعی و اقتصادی و در اواخر دهه ۱۳۶۰ و نیمه اول دهه ۱۳۷۰ کاهش سریع و غیرقابل‌انتظاری را در باروری تجربه کرده است (۳). در ایران میزان باروری کل از سال ۱۳۶۴ شروع به کاهش کرد و از ۵/۵ فرزند در سال ۱۳۶۷، به سطح باروری جانشینی (۲/۱ فرزند)

در سال ۱۳۷۹ رسید و در سال ۱۳۹۰ به زیر سطح جانشینی (۱/۹ فرزند) کاهش یافت.

در این بین، ارزش‌های فرزندآوری مقوله‌ای است که می‌تواند نقش مهمی در تغییرات سطوح باروری و به دنبال آن تغییرات رشد جمعیتی یک جامعه ایفا کند. با شناخت ارزش‌ها و ایدئال‌های فرزندآوری، می‌توان سیاست‌ها و برنامه‌هایی را به‌منظور تغییر شرایط فرهنگی، بینش‌ها و نگرش‌های اجتماعی طراحی و بستر مناسبی برای تغییر رفتارهای باروری افراد فراهم کرد.

ارزش فرزند می‌تواند به‌عنوان یک عامل واسط بین تغییرات سازمانی در سطوح کلان (مانند مدرن شدن و صنعتی شدن) و میزان باروری در نظر گرفته شود (۴). این‌گونه فرض می‌شود که پدیده‌ها در سطح گروهی و ارزش‌های فردی و تصمیم‌گیری باروری با یکدیگر مرتبط هستند (۵). در واقع مفهوم "ارزش فرزندان"، یک مدل هزینه- سود است که به درک بیشتر تفاوت‌های بین فرهنگی در

^۱ دانشیار گروه جمعیت‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

^۲ دانشجوی دکتری رشته جمعیت‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)

در سن بالا، تغییر از باروری طبیعی به فرزندآوری کنترل شده، تغییر از تعداد فرزندان بیشتر به فرزندان کمتر، با تأکید بر برابری جنسیتی و حقوق زنان، هم در خانواده و هم در عرصه عمومی از عمده تغییراتی است که با میانجی‌گری زمینه‌های قومی و فرهنگی صورت می‌گیرد.

محمدی و سیفوری نشان دادند که نگرش منفی پاسخگویان نسبت به آینده جامعه بیشترین همبستگی را با ترجیح باروری دارد؛ پس‌از آن سهم فردگرایی، منفعت‌طلبی، نگرش نسبت به فرزند، خردگرایی و رضایتمندی زناشویی محاسبه شده است. متغیرهای تحصیلات، درآمد و استفاده از رسانه به شکل غیرمستقیم ترجیح باروری زنان را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۱۱). فاضلی و همکاران بیان کردند در بین ابعاد مختلف ارزش فرزند، بُعد امنیت دوران پیری با میانگین ۶۹/۶۵ درصد بیش‌ترین درجه اهمیت را داشت و تنها بین بُعد خانوادگی و سن، ارتباط معنی‌داری وجود داشت. همچنین بین ابعاد ارزش فرزند و باروری ارتباط معنی‌داری مشاهده نشد (۱۲). نتایج پژوهش رجیبی و هاشمی نیا نشان داد که عواملی چون سن ازدواج، تحصیلات پاسخگو و همسر رابطه معکوس با ارزش فرزند، باروری واقعی و ایدئال دارند. ارزش فرزند در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و مذهبی با باروری واقعی و ابعاد اقتصادی و مذهبی با باروری ایدئال رابطه معنی‌دار و مستقیم دارند. نتایج تحلیل چندمتغیره آن‌ها نشان داد که متغیرهای مدت ازدواج، محل تولد، سن ازدواج پاسخگو، تحصیلات پاسخگو، تمایل به ترکیب جنسی فرزندان، فواید اجتماعی و اقتصادی و هزینه‌های اجتماعی فرزند قادر به تبیین تغییرات باروری واقعی می‌باشند (۱۳). مشفق و غریب عشقی بیان کردند که ۳۵ درصد از آن‌ها یک فرزند، ۳۵ درصد دو فرزند، و ۱۵ درصد سه فرزند دارند. از نظر تعداد فرزندان مطلوب، ۲۵ درصد از زنان داشتن یک فرزند، حدود ۶۶ درصد داشتن دو فرزند و حدود ۹ درصد داشتن بیش از دو فرزند را مطلوب دانسته‌اند. بر اساس تحلیل انجام‌شده، هیچ تفاوتی بین گروه‌های مختلف شغلی زنان و همچنین زنان غیر شاغل درباره ارزش‌گذاری فرزندان وجود ندارد. متغیر سطح تحصیلات در هر دو گروه زنان شاغل و خانه‌دار با مؤلفه‌های فواید اقتصادی فرزند و محدودیت‌ها و فرصت‌های ازدست‌رفته رابطه مستقیم دارد (۱۴). شاهنوشی و سامی نشان دادند ارزش فرزندان در خانوارهای روستایی و شهری یکسان نبوده است و متغیرهای ارزش اقتصادی - امنیتی و مالی فرزند، کسب هویت از فرزند، پیوستگی و تداوم خانواده، زحمات جسمی (خستگی)، ترجیحات جنسی بر تفاوت ارزش فرزندان در مناطق شهری و روستایی تأثیرگذار بوده‌اند (۱۵).

لیندسی نشان داده است که هنوز در بسیاری از جوامع به‌ویژه در کشورهای جهان سوم فرهنگ ترجیح جنسیتی مبتنی بر تفوق

انگیزه باروری کمک می‌کند و بر اهمیت ساختار اجتماعی تأکید دارد (۶). ارزش فرزند از جمله عوامل بلافصل باروری است که اثر مستقیم در رفتارهای باروری دارد. مفهوم ارزش فرزندان مجموعه‌ی چیزهای خوبی هستند که والدین با داشتن فرزندان دریافت می‌کنند (۷). اگر ارزش فرزند را در دودسته ارزش‌های سنتی و لیبرال بررسی کنیم، ارزش‌های سنتی در مورد فرزند در نگرش کنونی زنان جامعه ایرانی تغییر کرده و با ارزش‌های لیبرالی جایگزین شده است. نگرش‌ها و رفتارهای باروری زنان، در گروه‌های تولد و ازدواج، بیش از دو دهه گذشته تغییر کرده است. تعداد ایدئال فرزندان به‌طور درخور توجهی در گروه‌های مختلف اجتماعی، حتی گروه‌های قدیمی‌تری که باروری بالاتری داشته‌اند، کاهش یافته است. اولویت برای دو فرزند در همه استان‌های کشور رایج شده است (۸). با توجه به واقعیات مطرح‌شده در زمینه نگرش به فرزند، بررسی نگرش افراد به فرزند در جوامع کنونی امری بسیار مهم است، زیرا ایجاد تغییر در باروری مستلزم ایجاد تغییر در نگرش افراد به فرزند است. گرایش و رفتارهای باروری متأثر از ارزش‌گذاری فرزندان و ترجیح جنسیتی در فرهنگ بسیاری از جوامع در حال توسعه نهادینه شده است (۹). بدین ترتیب، آنچه ضرورت و اهمیت این قبیل مطالعات را روشن می‌کند این است که فرزندآوری منبعت از ارزش فرزند و ترجیح جنسیتی همواره در فرهنگ‌ها و جوامع گوناگون متداول بوده است و کماکان نیز تداوم دارد (۱۰). نابرابری‌های عمیقی که از نظر جنسیتی در کشورهای در حال توسعه وجود دارد سبب می‌شود که زن و شوهر در محاسبه‌ای که از هزینه و سود در طرح‌ریزی خانواده می‌کنند، ارزش بیشتری برای فرزندان پسر قائل باشند و آن‌ها را به فرزندان دختر ترجیح دهند. ترکیب ایدئال فرزندان و ترکیب فرزندان فعلی نیز از عوامل احتمالی مؤثر بر تصمیمات باروری است. از سوی دیگر باروری به‌عنوان یک پدیده زیستی - اجتماعی، تحت تأثیر عوامل، شرایط و زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی است. میزان زادوولد و باروری بین کشورها و مناطق مختلف به دلایل مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی متفاوت است. جامعه چند فرهنگی و چند قومیتی به احتمال زیاد انواع متفاوت رفتار باروری را در خود نشان می‌دهد (۱). ایران نیز از جمله کشورهایی است که دارای تنوع قومی و فرهنگی و حتی مذهبی است. این تنوع در زمینه‌های مختلف باعث گوناگونی رفتارها می‌شود. تغییر ارزش‌های خانواده از جمله ازدواج و فرزندآوری از جمله ایران هم علی‌رغم تفاوت‌های فرهنگی، قابل‌ملاحظه است. به‌عنوان مثال تغییر از خانواده گسترده به شبه هسته‌ای، تغییر از خانواده گرایی به فردگرایی، تغییر از کنترل خانواده به استقلال جوانان، تغییر از ازدواج‌های از پیش ترتیب داده‌شده به ازدواج‌های بر اساس عشق و انتخاب، تغییر از ازدواج در سنین جوانی به ازدواج

فرزند پسر کماکان وجود دارد. اگرچه الگوی معمول و استاندارد نسبت جنسی در هنگام تولد برابر با ۱۰۵ نوزاد پسر به ازای ۱۰۰ نوزاد دختر است، وی با استناد به جدیدترین داده‌های سازمان ملل متحد نشان داده است که این نسبت در بسیاری جوامع به‌ویژه در مناطق روستایی کشوریایی مانند چین، هند، ویتنام و نیپال به‌مراتب بیشتر (بین ۱۱۷ و ۱۴۰ نوزاد پسر به ازای ۱۰۰ نوزاد دختر) است (۱۶). ماری بهات و زویبر در تحقیقی در مورد ترجیح جنسی در کاهش باروری در هند نقش مهمی برای ملاحظات اقتصادی قائل شدند. در جاهایی که زنان از نظر اقتصادی فعال هستند دختران دارای ارزش بیشتری می‌باشند و از این رو ارجحیت پسر کاهش می‌یابد. همچنین با توجه به این‌که افزایش ثروت موجب کاهش نگرانی‌ها در مورد امنیت دوران پیری می‌گردد خود زمینه کاهش ترجیح جنسی می‌شود و در نتیجه باروری کاهش می‌یابد (۱۷). تیزینا، ژو و دالا نشان دادند که بر اساس شاخص‌های تعصب جنسیتی (مانند نسبت جنسی در هنگام تولد و میزان ایمن‌سازی جنسیتی)، تبعیض جنسیتی در نیپال بالا است. با این حال، ترجیح جنسی می‌تواند میزان استفاده از وسایل پیشگیری از بارداری را ۲۴ درصد کاهش دهد و میزان باروری کل بیش از ۶ درصد افزایش دهد. استفاده از روش‌های پیشگیری از بارداری زنان، قرار گرفتن در معرض رسانه‌ها، فاصله بین آخرین تولد، سطح تحصیلات و مذهب می‌تواند فرزندآوری را پس از تولد یک پسر متوقف کند (۱۸).

اینکه تفاوت‌های قومی چه تأثیری روی ارزش فرزندان و ترجیح جنسی دارد؟ و تا چه میزان برایشان مهم و تأثیرگذار خواهد بود. چراکه ممکن است ارزش‌گذاری و ترجیح جنسی فرزند متأثر از تفاوت‌های قومی باشد و این امر می‌تواند در میزان باروری کل مؤثر باشد. برای پاسخ به این پرسش و جهت آزمون تأثیر تفاوت‌های قومی بر ترجیح جنسی و ارزش‌گذاری فرزندان زنان کرد و ترک در شهر ماکو، واقع در استان آذربایجان غربی، که دارای بافتار ناهمگون قومی است، متمرکز شده‌ایم.

مواد و روش کار

روش مطالعه، پیمایشی و داده‌ها با استفاده از ابزار پرسشنامه و در حجم نمونه ۳۸۴ نفر از زنان متأهل ۱۵-۴۹ ساله کرد و ترک در شهر ماکو در سال ۱۳۹۵ گردآوری گردید. برای پیدا کردن نمونه‌ها، از روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای استفاده شد. ابتدا در میان مناطق مختلف شهر، خوشه‌ها (بلوک‌ها) مشخص و سپس در درون هر بلوک با استفاده از نمونه‌گیری سیستماتیک، زنان مورد بررسی انتخاب شدند. بدین صورت که به نسبت تعداد زنان متأهل ۱۵-۴۹ سال در هر بلوک نسبت به تعداد کل نمونه، بر اساس فاصله‌ای منظم و بر طبق نظم و ترتیبی مشخص پرسشنامه‌ها توزیع گردید.

متغیر مستقل، در این بررسی قومیت افراد است. قومیت افراد با پاسخ آن‌ها به این پرسش که «از نظر قومی متعلق به کدام یک از اقوام (کرد - ترک) هستید؟» مشخص شده است. بنابراین احساس تعلق افراد به یک هویت قومی، مبنای تعیین قومیت آن‌هاست. متغیر وابسته، ارزش و ترجیح جنسی فرزندان است. بر اساس مطالعات پیشین برای سنجش ترجیح جنسی از شش گویه (۱۹) و برای سنجش ارزش فرزندان از ۱۱ گویه (۲۰) استفاده کردیم. مقدار آلفای کرونباخ برای شاخص ترجیح جنسی برابر با ۰/۷۰ ارزش‌گذاری فرزندان برابر با ۰/۸۵ به دست آمد. سن، تحصیلات، وضعیت شغلی، سن ازدواج و درآمد ماهیانه خانوار به‌عنوان متغیرهای کنترل در بررسی تأثیر قومیت بر ارزش و ترجیح فرزند در نظر گرفته شد.

ملاک‌های ورود به پژوهش تأهل، قرار داشتن در دامنه سنی ۴۹-۱۵ سال، رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، زندگی در شهر ماکو، نداشتن بار مالی برای شرکت‌کنندگان، عدم مغایرت با موازین دینی و فرهنگی با جامعه و ملاک‌های خروج نیز عدم تمایل به شرکت در پژوهش، عدم پاسخگویی کامل به پرسشنامه و احساس تبعیض بود.

تعریف متغیرها:

ترجیح جنسی: عقیده و نگرشی است که بر اساس آن یک جنس نسبت به جنس دیگر برتر شمرده می‌شود. بیشتر فرهنگ‌ها ارزش خاصی برای جنس مذکر قائل هستند و ترجیح می‌دهند که فرزندان‌شان پسر باشند. این نگرش ریشه در بنیان‌ها و ساختارهای اجتماعی و فرهنگی جوامع دارد. عمدتاً در فرهنگ‌های سنتی به چشم می‌خورد. گرایش به ترجیح جنسی با استفاده از شش گویه ساخته شده است (۲۱).

ارزش فرزندان: ارزش‌ها معیارهای قضاوت اخلاقی ما درباره کنش‌های انسانی و نیز مهم‌ترین بخش فرهنگ جامعه را تشکیل می‌دهند. بیانگر نگرش زنان نسبت به منافعی است که فرزندان می‌توانند برای والدین داشته باشند (۲۲). ارزش فرزندان با استفاده از ۱۱ گویه بر اساس طیف لیکرت ساخته شده است.

باروری: باروری قابلیت واقعی فرزندآوری زنان است که در مقابل بارآوری یا قابلیت نظری فرزندآوری یا توان فیزیکی زادوولد زنان قرار می‌گیرد (۲۳). باروری شدت و زمان بندی موایید واقعی مشاهده شده در جمعیت مردان و زنان است که در معرض احتمال فرزندآوری است (۲۴). در این بررسی شاخص باروری از طریق طرح پرسش درباره شمار کل فرزندان زنده به دنیا آمده‌ی زنان از زمان ازدواج تا زمان بررسی اندازه گیری می‌شود. که مجموع شمار فرزندان است که با خانواده زندگی می‌کنند. فرزندان که در جای

ترک در مقایسه با ۱۴ درصد زنان کُرد تحصیلات دانشگاهی داشته‌اند. به لحاظ وضعیت شغلی بیشترین درصد مربوط به زنان خانه‌دار با ۸۰ درصد می‌باشد. در زمینه اشتغال در کارهای تمام‌وقت و پاره‌وقت زنان ترک روی هم رفته ۱۳ درصد شاغل بوده‌اند، در حالی که کمتر از ۳ درصد زنان کُرد شاغل بوده‌اند.

همانطور که در جدول ۱ مشخص است از نظر وضعیت مسکن، ۵۲ درصد کل نمونه اعلام کردند مسکن آن‌ها ملکی است. میانگین درآمد ماهانه خانوار پاسخگویان یک میلیون و ۷۴۰ هزار تومان به دست آمد. میزان درآمد ماهانه خانوارهای ترک زنان بیشتر از کردها بوده است. ۱۵ درصد کردها در مقایسه با ۳ درصد ترک‌ها زیر یک میلیون تومان در ماه درآمد خانوارشان بوده است. این در حالی است که ۱۵ درصد ترک‌ها در مقایسه با ۵ درصد کردها درآمد ماهانه خانوارشان بیشتر از دو میلیون تومان بوده است. بدین ترتیب، در نمونه مورد بررسی وضعیت مالی و اقتصادی ترک‌ها بهتر از کردها بوده است.

دیگر جدای از خانواده زندگی می‌کنند و آنهایی که قبل از یک سالگی و بعد از آن فوت کرده‌اند.

ترکیب جنسی: ترکیب جنسی اشاره به تعداد فرزند یا فرزندان دختر و پسر زنده‌ای دارد که یک زن متأهل در سنین ۴۹-۱۵ سال دارد.

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیتی نمونه:

بر اساس نتایج ۵۵ درصد نمونه از زنان ترک و ۴۵ درصد نمونه از زنان کرد بودند. حدود ۸ درصد نمونه ازدواج بین قومی داشتند. میانگین سنی زنان نمونه مورد مطالعه حدود ۳۳ سال است. میانگین سنی زنان ترک حدود ۲ سال بیشتر از زنان کرد بوده است. سن در اولین ازدواج زنان کُرد پایین‌تر از زنان ترک بوده است. سطح تحصیلات زنان ترک بیشتر از زنان کُرد بوده است. ۴۶ درصد زنان ترک تحصیلات متوسطه و دیپلم داشته‌اند و در مقایسه ۳۰ درصد زنان کُرد در این سطح تحصیلی بوده‌اند. همچنین، ۱۷ درصد زنان

جدول (۱): توزیع درصدی ویژگی‌های جمعیتی نمونه مورد مطالعه به تفکیک قومیت

ویژگی‌های جمعیتی	کل نمونه	ترک	کرد	
میانگین سن هنگام بررسی (سال)	۳۲/۷	۳۳/۸	۳۱/۶	
میانگین سن در اولین ازدواج (سال)	۲۰/۴	۲۱	۲۰	
سطح تحصیلات	بی‌سواد	۶/۸	۶/۲	۷/۷
	نهیضت و ابتدایی	۱۷/۹	۱۵/۰	۲۰/۵
	راهنمایی	۲۱/۰	۱۶/۱	۲۷/۶
	متوسطه و دیپلم	۳۸/۵	۴۵/۶	۳۰/۱
	دانشگاهی	۱۵/۸	۱۷/۱	۱۴/۱
وضعیت شغلی	شاغل تمام‌وقت	۴/۳۰	۶/۸	۱/۳
	شاغل پاره‌وقت	۴/۰	۶/۲	۱/۳
	خانه‌دار	۸۰/۱	۷۶/۶	۸۴/۶
	دانشجو	۹/۴	۷/۸	۱۰/۹
	سایر	۲/۳	۲/۶	۱/۹
وضعیت مالکیت مسکن	ملکی	۵۱/۷	۴۴/۳	۶۰/۸
	اجاره‌ای	۴۲/۲	۵۳/۱	۲۸/۸
	سازمانی	۳/۸	۲/۶	۵/۲
	سایر	۲/۳	-	۴/۶
میزان درآمد ماهانه خانوار	زیر یک میلیون تومان	۸/۶	۳/۲	۱۵/۰
	یک تا دو میلیون تومان	۸۱/۱	۸۱/۹	۷۹/۷
	دو میلیون تومان به بالا	۱۰/۳	۱۴/۸	۵/۳

سپس به تفکیک دو گروه قومیتی آورده شده است. بر این اساس، ۴۷ درصد از زنان نمونه مورد مطالعه موافق این بودند که والدین باید فرزند زیاد، داشته باشند تا در دوران پیری تنها نباشند. این نسبت در بین زنان ترک ۲۸ درصد و برای زنان کرد ۶۹ درصد

ارزش داشتن فرزند زیاد:

جدول ۲، توزیع نمونه مورد مطالعه بر اساس گویه‌های ارزش داشتن فرزند زیاد (سه بچه و بیشتر) به تفکیک قومیت را نشان می‌دهد. ابتدا توزیع درصدی هر یک از گویه‌ها به صورت کل و

بودند که خانواده‌ها برای افزایش قدرت قوم و طایفه خود باید فرزندان زیاد به دنیا بیاورند. این نسبت برای زنان کرد ۵۱ درصد می‌باشد. همچنین در مورد اینکه داشتن فرزند زیاد، باعث سرفرازی و افتخار در میان قوم و فامیل می‌شود، زنان کرد (۶۸ درصد) بیشتر از زنان ترک (۴۲) موافق این بودند.

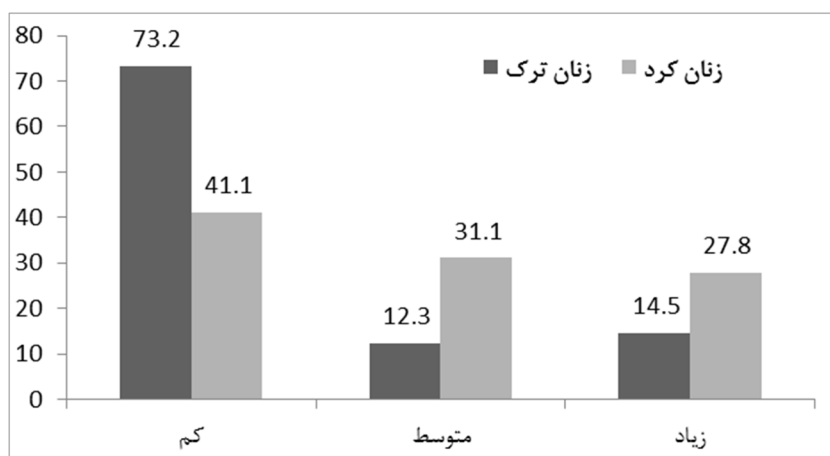
می‌باشد. در ارتباط با گویه داشتن فرزند زیاد، کمک خوبی برای افزایش درآمد خانواده در آینده است، زنان ترک (۳۸ درصد) کمتر از زنان کرد (۶۷ درصد) موافق این گویه بودند. ۱۸ درصد افراد نمونه فرزند زیاد را عامل ایجاد فشارهای مالی بر خانواده می‌دانند. این نسبت در بین زنان کرد (۲۳ درصد) بیشتر از زنان ترک (۱۲/۵ درصد) می‌باشد. ۲۶ درصد زنان ترک معتقد

جدول (۲): توزیع درصدی نمونه مورد مطالعه بر اساس گویه‌های ارزش داشتن فرزند زیاد (سه بچه و بیشتر) به تفکیک قومیت

گویه‌ها	کل نمونه		ترک		کرد	
	مخالف	موافق	مخالف	موافق	مخالف	موافق
والدین باید فرزند زیاد، داشته باشند تا در دوران پیری تنها نباشند	۵۳/۳	۴۶/۷	۷۱/۷	۲۸/۳	۳۱/۳	۶۸/۷
فرزند زیاد، والدین را از انجام کارهایی که دوست دارند، باز می‌دارد	۷۶/۰	۲۴/۰	۷۹/۸	۲۰/۲	۷۱/۳	۲۸/۷
داشتن فرزند زیاد، کمک خوبی برای افزایش درآمد خانواده در آینده است	۴۹/۱	۵۰/۹	۶۲/۰	۳۸/۰	۳۲/۷	۶۷/۳
فرزند زیاد، کمک خوبی برای انجام امور منزل از جمله نگهداری فرزند است	۴۸/۵	۵۱/۵	۵۱/۱	۴۸/۹	۴۴/۰	۵۶/۰
داشتن فرزند زیاد، موجب ایجاد فشارهای روحی و روانی برای والدین می‌شود	۷۰/۵	۲۹/۲	۷۹/۱	۲۰/۸	۶۰/۴	۳۹/۶
فرزند زیاد، باعث می‌شود والدین نتوانند آن‌ها را خوب تربیت کنند	۷۲/۸	۲۷/۲	۷۸/۸	۲۱/۲	۶۴/۷	۳۵/۳
وقتی تعداد فرزندان زیاد، باشد، به تحصیلات و آموزش آن‌ها لطمه‌ای وارد نمی‌شود	۶۶/۲	۳۳/۸	۷۱/۲	۲۸/۸	۵۹/۱	۴۰/۹
فرزند زیاد، باعث ایجاد فشارهای مالی بر خانواده می‌شود	۸۲/۲	۱۷/۸	۸۷/۵	۱۲/۵	۷۶/۷	۲۳/۳
با داشتن فرزندان زیاد، والدین احساس می‌کنند که بعد از مرگشان زنده‌اند	۲۶/۸	۷۳/۲	۲۵/۰	۷۵/۰	۲۹/۵	۷۰/۵
خانواده‌ها برای افزایش قدرت قوم و طایفه خود باید فرزندان زیادی به دنیا بیاورند	۶۲/۷	۳۷/۳	۷۳/۹	۲۶/۱	۴۸/۷	۵۱/۳
داشتن فرزند زیاد، باعث سرفرازی و افتخار در میان قوم و فامیل می‌شود	۴۶/۶	۵۳/۴	۵۸/۲	۴۱/۸	۳۱/۵	۶۸/۵

ترک‌ها بوده‌اند. از این رو، همانطور که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود ارزش داشتن فرزند زیاد (سه فرزند و بیشتر) در بین کردها بیشتر از ترک‌ها می‌باشد.

به‌طور کلی در زمینه ارزش فرزند زیاد، ۱۶ درصد از افراد نمونه در حد زیاد، ۲۵ درصد متوسط و ۵۹ درصد کم اعتقاد به ارزش فرزند زیاد دارند. در مقوله کم ۴۱ درصد کردها در مقایسه با ۷۳ درصد

نمودار (۱): میزان ارزش داشتن فرزند زیاد زنان کرد و ترک

ترجیح جنسی:

زنان ترک ۵۹ و در بین زنان کرد ۷۷ درصد می‌باشد. همان‌طور که جدول نشان می‌دهد سطح معنی‌داری بین متغیر تمایل به ترجیح جنسی در صورت داشتن تنها یک فرزند و قومیت برابر ۰/۵۶ است و این نشان می‌دهد که بین دو متغیر رابطه معنی‌داری وجود ندارد. اما بین متغیر جنس فرزند بعدی و قومیت با توجه به سطح معنی‌داری (۰/۰۱) رابطه معنی‌داری وجود دارد. این نشان می‌دهد که اگر چه در بین هر دو گروه قومیتی هنوز ترجیح فرزند پسر وجود دارد اما این ترجیح در بین زنان کرد بیشتر از زنان ترک می‌باشد.

جدول ۳، توزیع نمونه مورد مطالعه بر اساس ترجیح جنسی به تفکیک قومیت نشان می‌دهد. همان‌طور که نتایج نشان می‌دهد، ۶۸ درصد افراد اعلام کردند که اگر تنها یک فرزند در طول زندگی داشته باشند؛ ترجیح می‌دهند که آن فرزند پسر باشد. این نسبت در بین زنان کرد ۷۰ درصد و برای زنان ترک ۶۶ درصد می‌باشد. بین تمایل افراد به اینکه فرزند بعدیشان دختر باشد یا پسر و متغیر قومیت رابطه معنی‌داری وجود دارد. ۶۹ درصد از افراد نمونه، اعلام کردند تمایل دارند فرزند بعدی آن‌ها پسر باشد. این نسبت در بین

جدول (۳): توزیع درصدی نمونه مورد مطالعه بر اساس متغیر ترجیح جنسی به تفکیک قومیت

ترجیح جنسی	قومیت			آزمون معنی‌داری
	کرد	ترک	کل	
اگر تنها یک فرزند داشته باشد، ترجیح می‌دهید دختر باشد یا پسر؟				Chi-square=
پسر	۷۰/۱	۶۶/۳	۶۸/۳	۱/۱
دختر	۵/۸	۴/۷	۵/۲	۰/۵۶
فرقی نمی‌کند	۲۴	۲۸/۹	۲۶/۵	
دوست دارید فرزند بعدی شما دختر باشد یا پسر؟				Chi-square=
دختر	۱۶/۹	۳۷/۷	۲۶/۵	۸/۴
پسر	۷۶/۶	۵۹/۴	۶۸/۷	۰/۰۱
فرقی نمی‌کند	۶/۵	۲/۹	۴/۸	

جدول ۴، توزیع نمونه مورد مطالعه بر اساس گویه‌های ترجیح جنسی به تفکیک قومیت را نشان می‌دهد. به‌طور کلی، نتایج نشان می‌دهد بین هر دو گروه قومی هنجارهای ترجیح جنسی وجود دارد اما میزان ترجیح جنسی در بین زنان کرد زبان بیشتر از زنان ترک زبان است.

جدول (۴): توزیع نمونه مورد مطالعه بر اساس گویه‌های ترجیح جنسی به تفکیک قومیت

کل نمونه	قومیت		کرد	ترک	کل	کرد	ترک	کل	گویه
	کرد	ترک							
۱۵	۴۰/۶	۴۵	۱۳/۲	۴۱/۳	۴۵/۵	۱۶/۷	۴۱	۴۲/۳	فرزند پسر پشتوانه اقتصادی پدر و مادر است
۲۲/۶	۵۱/۱	۲۶/۳	۲۴/۷	۵۵/۳	۲۰/۰	۱۹/۲	۴۶/۸	۳۴/۰	دختر امروز برای ماست، فردا برای مردم، پسر همیشه برای پدر و مادر است
۵/۲	۳۳/۱	۶۱/۵	۶۰/۰	۳۷/۹	۲/۱۰	۶۳/۹	۲۸/۴	۷/۷	امروز دختر و پسر هیچ فرقی با هم ندارند (کدگذاری مجدد)
۸/۸	۳۷/۱	۵۴	۹/۰	۳۷/۶	۵۳/۴	۷/۲	۳۷/۸	۵۵/۱	پسر باعث نگه داشتن اسم و رسم خانوادگی می‌شود
۳۱/۱	۴۴/۲	۲۴/۸	۳۳/۰	۴۹/۲	۱۷/۸	۲۷/۶	۳۸/۵	۳۴/۰	زنی که چندین زایمان او دختر باشد، حق دارد برای به دنیا آوردن پسر، زایمان بعدی داشته باشد
۳/۴۰	۱۴/۲	۸۱/۵	۸۵/۹	۱۲/۶	۱/۶	۷۶/۹	۱۶/۰	۷/۱	فرزند خوب باشد، مهم نیست دختر باشد یا پسر (کدگذاری مجدد)

نتایج تحلیل چندمتغیره:

در این بخش از مقاله، با استفاده از آزمون رگرسیون چند متغیره به بررسی میزان تأثیر متغیر قومیت بر ارزش فرزندان و ترجیح جنسی با کنترل اثر متغیرهای جمعیتی و زمینه‌ای پرداختیم. نتایج در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول (۵): نتایج رگرسیون چندمتغیره تأثیر قومیت بر میزان ترجیح جنسی و ارزش گذاری فرزندان

میزان ارزش مثبت فرزندان			میزان ترجیح جنسی			متغیرها
sig	Beta	B	sig	Beta	B	
۰/۰۰۱	۰/۲۸۷	۰/۱۸۱	۰/۰۰۱	۰/۱۶۳	۰/۲۹۶	قومیت (ترک=۱، کرد=۰)
۰/۰۰۱	۰/۳۵۲	۰/۱۵۰	۰/۰۰۱	۰/۳۰۴	۰/۱۵۵	سن زنان
۰/۰۰۱	-۰/۱۶۷	-۰/۱۳۱	۰/۰۰۱	-۰/۱۷۸	-۰/۱۶۷	میزان تحصیلات زنان
۰/۳۲۵	۰/۰۵۱	۰/۵۳۰	۰/۷۶۱	۰/۰۱۷	۰/۲۱۴	اشتغال زنان
۰/۷۴۱	۰/۰۱۷	۰/۱۱۵	۰/۵۴۰	-۰/۰۳۷	-۰/۲۷۸	میزان درآمد ماهانه خانواده
۰/۰۰۱	۰/۲۱۰	۰/۲۰۳	۰/۰۰۱	-۰/۱۸۱	-۰/۲۱۸	سن در اولین ازدواج
	۰/۶۳			۰/۵۰		R
	۳۹/۷			۲۵/۴		R^2 (%)
	۳۸/۳			۲۳/۸		Adjusted R^2 (%)
	۲۸/۸۳			۱۵/۵۳		F
	۰/۰۰۱			۰/۰۰۱		Sig

در جدول ۵، به بررسی تأثیر قومیت زنان نمونه مورد مطالعه بر میزان ترجیح جنسی و ارزش گذاری فرزندان پرداختیم. همانطور که نتایج نشان می‌دهد با وجود کنترل اثر متغیرهای جمعیتی، قومیت رابطه مثبت با ترجیح جنسی و ارزش گذاری فرزندان دارد. در زمینه ترجیح جنسی، متغیرهای اشتغال زنان و میزان درآمد ماهانه خانواده تأثیر معنی‌داری ندارند. متغیرهای سن زنان و قومیت به ترتیب دارای اثر مثبت بر متغیر ترجیح جنسی هستند. در مقابل متغیرهای سن در اولین ازدواج و میزان تحصیلات زنان تأثیر منفی بر ترجیح جنسی دارند. همچنین در زمینه ارزش گذاری فرزندان، متغیرهای اشتغال زنان و میزان درآمد ماهانه خانواده تأثیر معنی‌داری ندارند. متغیرهای سن زنان و قومیت به ترتیب دارای اثر مثبت و متغیرهای سن در اولین ازدواج و میزان تحصیلات زنان تأثیر منفی بر ارزش گذاری فرزندان دارند.

نتایج نشان داد اگر چه در بین هر دو گروه قومیتی هنوز ترجیح جنسی فرزند پسر وجود دارد اما این ترجیح در بین زنان کرد بیشتر از زنان ترک می‌باشد. از سوی دیگر نتایج تحلیل چندمتغیره، تأثیر قومیت زنان نمونه مورد مطالعه بر میزان ترجیح جنسی و ارزش گذاری فرزندان را نشان داد. در واقع با وجود کنترل اثر متغیرهای جمعیتی، قومیت رابطه مثبت با ترجیح جنسی و ارزش گذاری فرزندان دارد. نتایج این پژوهش با برخی پژوهش‌های دیگر مطابقت و همخوانی دارد به‌عنوان مثال صادقی و همکاران (۲۵) بیان کردند میانگین باروری زنان کرد (۲/۲) فرزند) بیشتر از زنان ترک (۱/۹) فرزند) است. متوسط باروری ایدئال برای زنان کرد ۲/۶ و برای زنان ترک ۲/۱۰ فرزند به دست آمده است. زنان کرد در مقایسه با زنان ترک قوم‌گراترند. با استناد به نتایج، میزان قوم‌گرایی رابطه مثبت و معناداری با باروری دارد و هرچه قوم‌گرایی افزایش یابد، باروری زنان نیز افزایش می‌یابد. نتایج تحلیل چندمتغیره نیز نشان داد که با وجود کنترل اثر مشخصه‌های اقتصادی، اجتماعی و

در جدول ۵، به بررسی تأثیر قومیت زنان نمونه مورد مطالعه بر میزان ترجیح جنسی و ارزش گذاری فرزندان پرداختیم. همانطور که نتایج نشان می‌دهد با وجود کنترل اثر متغیرهای جمعیتی، قومیت رابطه مثبت با ترجیح جنسی و ارزش گذاری فرزندان دارد. در زمینه ترجیح جنسی، متغیرهای اشتغال زنان و میزان درآمد ماهانه خانواده تأثیر معنی‌داری ندارند. متغیرهای سن زنان و قومیت به ترتیب دارای اثر مثبت بر متغیر ترجیح جنسی هستند. در مقابل متغیرهای سن در اولین ازدواج و میزان تحصیلات زنان تأثیر منفی بر ترجیح جنسی دارند. همچنین در زمینه ارزش گذاری فرزندان، متغیرهای اشتغال زنان و میزان درآمد ماهانه خانواده تأثیر معنی‌داری ندارند. متغیرهای سن زنان و قومیت به ترتیب دارای اثر مثبت و متغیرهای سن در اولین ازدواج و میزان تحصیلات زنان تأثیر منفی بر ارزش گذاری فرزندان دارند.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به زمینه‌های متنوع قومی - فرهنگی در ایران و این واقعیت که گروه‌های قومی مختلف با پیش آمدگی‌های متفاوت در معرض تأثیر نیروهای نوسازی و توسعه اقتصادی - اجتماعی قرار گرفته‌اند، انجام بررسی‌های زمینه‌ای در بسترهای گوناگون اجتماعی - فرهنگی می‌تواند نتایج ارزشمندی برای سیاست‌گذاری‌های جمعیتی در مقیاس ملی و منطقه‌ای داشته باشد. از این رو مطالعه حاضر بر اساس داده‌های گردآوری شده از طریق پیمایش نمونه‌ای

در همین راستا لوکاس و میر معتقدند، در بسیاری از جوامع اساساً به دلایل اقتصادی، اجتماعی و مذهبی آشکار، تأکید بر داشتن فرزند پسر است. نابرابری‌های عمیقی که از نظر جنسیتی در کشورهای در حال توسعه وجود دارد سبب می‌شود که زن و شوهر در محاسبه‌ای که از هزینه و سود در طرح ریزی خانواده می‌کنند، فرزندان پسر را به فرزندان دختر ترجیح می‌دهند (۶). در این جوامع خانواده‌ها می‌کوشند هدف معینی را از لحاظ داشتن فرزند پسر به دست آورند. از این رو هر چه زودتر به این هدف معین دست یابند، سریع‌تر در مورد کنترل موالید اقدام می‌کنند. اگرچه نگرش‌های جنسیتی بخشی از نمونه‌ی مورد مطالعه، متعادل بود، اما هنوز هم سهم چشمگیری از مادران در مورد تفاوت‌های فرزندان پسر و دختر از دیدگاه‌های سنتی برخوردارند و همین امر باعث تقویت علایق آن‌ها به دستیابی به ارزش‌ها و ترکیب‌های جنسی ویژه‌ی فرزندان (پسرخواهی) می‌شود.

به نظر می‌رسد با ارتقای سطح تحصیلات و گسترش برنامه‌های آموزش عمومی، می‌توان نگرش‌های ترجیح‌مند را به سوی نگرش‌های متعادل تغییر داد. همچنین پیشنهاد می‌شود که مطالعاتی با روش‌های کیفی برای ارزیابی بیشتر تأثیر عوامل قومی - فرهنگی و مذهبی مختلف بر ترجیح جنسی و ارزش فرزندان، مطالعه باروری برای هر یک از گروه‌های قومی به صورت مقایسه‌ای انجام شود و برنامه‌ها و سیاست‌های دولت باید همسو با خواسته‌ها و منافع زنان و خانواده‌ها باشد.

تشکر و قدردانی

بدینوسیله از زنان کرد و ترک مشارکت‌کننده در این پیمایش و همچنین تیم پرسشگران تحقیق تشکر و قدردانی می‌گردد.

جمعیتی، قوم‌گرایی همچنان تأثیر قوی و معناداری بر ترجیحات و رفتارهای باروری زنان بررسی شده در هر دو گروه قومی دارد، هرچند شدت این اثرگذاری برای کردها بیشتر از ترک‌هاست. کشاورز و همکاران (۲۶) نشان دادند در بین زمینه‌های مورد مطالعه عوامل فرهنگی و قومی بیشترین تأثیری را بر رفتار باروری دارند، سطح تحصیلات و وابستگی ایلی در بین زنان اقوام مختلف مؤثر بود. از بین عوامل اجتماعی متغیر سن ازدواج تأثیر معنی داری بر رفتار باروری داشت.

مطابق با رویکرد تأثیر قومی فرهنگی (۱۱)، که در قالب ارزش‌ها و هنجارهای خُرده فرهنگی رفتارهای باروری گروه‌های قومی تبیین می‌شود، هر گروه قومی به دلیل ارزش‌های فرهنگی خاص خود، رفتارهای باروری متفاوتی را تجربه می‌کند. در فرهنگ بعضی گروه‌های قومی ممکن است خانواده‌های بزرگ و پر حجم ارزش والایی داشته باشند یا روش‌های معینی از کنترل موالید در میان آن‌ها ممنوع شده باشد و یا گرایش زیادی به ترجیح فرزند پسر بر دختر وجود داشته باشد و یا در رفتارهای باروریشان به شدت تقدیرگرا باشند. ترجیحات جنسی والدین به‌ویژه مادران متغیر مهمی است که بر رضایت والدین از ترکیب جنسی فرزندان اثر می‌گذارد. تأکید والدین برای دستیابی به ترکیب جنسی مناسب در مورد فرزندان نیز، موجب افزایش میزان گرایش به باروری می‌شود. با توجه به داده‌ها و نتایج به دست آمده می‌توان گفت ترکیب و ترجیح جنسی به نفع فرزند پسر خود یکی از مهم‌ترین مواردی است که تأثیر زیادی در میزان باروری و به دنیا آوردن فرزندان در میان زنان کرد در مقایسه با زنان ترک دارد؛ بنابراین رفتارهای باروری زنان از زمینه‌های اقتصادی - اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی جامعه نیز تأثیر می‌پذیرد.

References:

- Ballard, R. Migration and kinship: the differential effect of marriage rules on the processes of Punjabi migration to Britain. In Clarke C., Peach C. and S. Vertovek (eds.) South Asians Overseas: Contexts and Communities, Cambridge: Cambridge University Press 1990; 3(2): 219-249.
- Mahmudian, H. [The theoretical fields and experimental results of migration and fertility.] Soc Sci Lett 2000; 15: 147-64. (Persian)
- Abbasi Shavazi, M. Convergence of fertility behaviors in Iran: the rate, trend and pattern of reproductive age in the provinces of the country in the years 1973-75. Soc Sci 2001; 18: 201-31.
- Nauck B. Value of children and the framing of fertility: results from a cross-cultural comparative survey in 10 societies. Eur Soc Rev 2007;23(5):615-29.
- Mayer B, Trommsdorff G. Adolescents' value of children and their intentions to have children: a cross-cultural and multilevel analysis. J Cross Cult Psychol 2010;41(5-6):671-89.
- Kagitcibasi C, Ataca B. Value of Children and Family Change: A Three- Decade Portrait From

- Turkey. *Appl Psych: An International Review* 2005; 54 (3): 317-37.
7. Lucas D, Mir P. *An Introduction to Demographic Studies*, Translation: Hossein Mahmoudian. Tehran: 4th Ed. 2005.
 8. Khalid, A and Moghadami, S. *Studying Gender Differences in Attitudes toward Children*. *Women in Culture and Arts* 2016; 8(1): 101-16.
 9. Fikree F, Pasha O. *Role of gender in health disparity: the South Asian context*. *JBMJ* 2004; 9(6): 328-3.
 10. Forutan, Y, Saeedi Madani, S, Askari Nadoushan, Abbas, Eshkarran, R. *Patterns and Determinants of Gender Preference in Neka County, Mazandaran Province*. *Iran J Demog Assoc* 2015; 22 (17):197-71.
 11. Mohammadi, N, Saifouri, B. *A Sociological Survey on the Factors Affecting the Preference of Women's Fertility*. *J Cul-Edu Women Fam* 2015; 42(36): 70-49.
 12. Fazli E, Golmakani N, Taghipoor A, Shakeri M. *regarding the child with fertility in women referred to health centers*. *J Obstet Gynecol Fertil* 2015; 108(17): 27-1.
 13. Rajabi M, Hasheminia F. *A survey on women's attitude to the value of children: women aged 15-49 in Shiraz*. *Appl Sociol* 2013; 3(2): 78-61.
 14. Moshfeq M, Gharibi Eshghi S. *An Analysis of the Relationship between the Value of Children and Fertility among Tehrani Women*. *Women Strat* 2012; 15(58): 93-115.
 15. Shahnoushi M, Sami A. *Investigating the Difference in the Value of Children in Urban and Village Areas of Semirom*. *J Sociol Azadirachta Indica* 2009; 5(3) 96-75.
 16. Lindsey L. *Gender Roles: A Sociological Perspective*, Boston, MA: Prentic Hall; 2015.
 17. Maribhat PN, Franciszavier A. *Fertility Decline and Gender Bias in Northern India*. *Demography* 2003; 12(80): 637-57.
 18. Leone T, Matthews Z, Dalla Zuanna G. *Impact and determinants of sex preference for children in Nepal*. *Int Fam Plan Perspec* 2003; 29 (2): 69-75.
 19. Hosseini H. *Ethnicity and Fertility: Explaining the fertility behaviors of Kurdish women and leaving the city of Urmia*, Ph.D., *Demography*. University of Tehran faculty of social sciences; 2008.
 20. Abbasi Shavazi, M, Hosseini Chavoshi, M, McDonald, P and Delaware, B. *Fertility Transformations: Evidence from Four Selected Provinces*, Tehran: Ministry of Health and Medical Education; 2004
 21. Hosseini H, Bagi B. *Womens Autonomy and Fertility Ideal Among Kur Women In The City Of Mahabad*. *Wom Dev Pol* 2013; 10(4): 57-78.
 22. Ojaghloo S, Saraie H. *A study of Temporal changes of child value in Iran (Zanjan city womans)*, *JISDS* 2014; 3(2): 261-83.
 23. Abbasi ShawaziMJ. *Notes on fertility lessons in postgraduate studies in demography*. Tehran: University of Tehran, Faculty of Social Sciences, Department of Demography; 2014.
 24. Cho L-J, Grabill WH, Bogue DJ. *Differential current fertility in the United States*. *Community and Family Study Center*, University of Chicago; 1970.
 25. Sadeghi R, Abbasi Shavazi M, Farash N. *Ethnicity, Ethnocentrism and Fertility: The Study of the Effects of Ethnocentrism on Fertility Intention and behavior among Kurdish and Turkish Women in Maku City*. *JISS* 2018; 12(3): 80-101.
 26. keshavar Z, Abassi Z, Abbasi-Shavazi M, Ebadi A, alavi moghadam F, Salari E. *Ethnic,cultures and reproductive behaviour in North Khorasan*. *JNKUMS* 2017; 9 (1):109-19.

ETHNIC DIFFERENCES VALUE AND SEX PREFERENCE OF CHILDREN IN THE CITY OF MAKU

Rasoul Sadeghi¹, Nooroddin Farash²

Received: 30 May, 2019; Accepted: 13 Mar, 2019

Abstract

Background & Aims: Ethnicity is one of the most important social and cultural context of childbearing. The aim of this article is to examine the impact of ethnic differences on the gender preferences and value of children among Kurdish and Turkish women in the city of Maku.

Materials & Methods: The method was survey and data collected using questionnaire with a sample size of 384 Kurdish and Turkish married women, aged between 15-49 years old, who were selected by multi-stage sampling.

Results: The results showed that the value of children and high fertility (three children and more) is more common among the Kurds than the Turks. Among the women of both groups, there is still son preference, but this preference is greater among Kurdish than Turkish women. The results of multivariate analysis indicated the significantly effect of ethnicity on gender preference and value of children. In fact, despite controlling of the effects of demographic variables, ethnicity has positive and significant effects on the son preference and value of children.

Conclusion: Fertility behaviors are influenced by socio-economic, cultural and demographic backgrounds of society. Among them, ethnicity, as a socially-culturally construct, has key role on fertility and childbearing.

Keywords: Ethnicity, Gender preference, Value of children, Fertility, Maku,

Address: Department of Demography, Faculty of Social Sciences, Tehran University

Tel: +989109396434

Email: n_farrash@yahoo.com

¹ Associate Professor of Demography, University of Tehran

² Ph.D. student of demography, University of Tehran (Corresponding author)